

UITGELICHT!

Een periodieke KUNSTAGENDA voor leden van de Kunstkring Haaksbergen
nr. 163, augustus 2024

GONE ASTRAY

Sieraden en gebruiksvoorwerpen op de rand van de rede
Tentoonstelling in het CODA Museum te Apeldoorn
t/m 22 september 2024

We worden een leven lang omringd door objecten die we nodig hebben, dagelijks gebruiken, mooi vinden en dragen: van gereedschap en apparaten tot sieraden en kunstvoorwerpen. Hun vorm, toepassing, materiaal en gewicht zijn vertrouwd en bekend. Zonder er voortdurend bij na te denken gebruiken we ze tot ze uiteindelijk bij het afval of onder in een la belanden. Vorm en functie lijken een vanzelfsprekende samenhang te hebben, maar er is meer aan de hand in de wereld, en er is zoveel meer mogelijk. Hoog tijd om met een frisse blik naar al die spullen te kijken.

CODA ontwikkelde in samenwerking met Ellen Maurer-Zilioli *Gone Astray – sieraden en gebruiksvoorwerpen op de rand van de rede*; een tentoonstelling die het werk van 29 kunstenaars uit binnen- en buitenland bijeenbrengt. Met ruim 150 objecten laat de tentoonstelling zien hoe deze kunstenaars de regels, tradities en clichés aanpassen, verruimen of zelfs te lijf gaan. *Gone Astray* speelt op prikkelende wijze met de verwachtingen van de bezoeker en stimuleert je om anders te kijken; soms met een glimlach, dan weer met een opgetrokken wenkbrauw. Het bekende en vertrouwde wordt hoe dan ook duchtig afgestoft.

KANDINSKY

Tentoonstelling in het H'ART Museum te Amsterdam
t/m 10 november 2024

H'ART Museum opent de deuren voor de allereerste tentoonstelling in samenwerking met het beroemde Parijse museum: Centre Pompidou. Over de kunstenaar Wassily Kandinsky (1866 – 1944). Speciaal voor deze tentoonstelling reizen meer dan 60 kunstwerken uit de Parijse collectie naar Amsterdam. Het belooft een bijzondere overzichtstentoonstelling te worden: van Kandinsky's vroege figuratieve werk tot aan zijn abstracte schilderijen die hem zo beroemd hebben gemaakt. Een persoonlijke reis die hem tot een van de pioniers van abstracte kunst maakte.

GUIDO GEELEN

Tentoonstelling in het Kröller-Müller Museum te Otterlo
t/m 1 september 2024

Museum Kröller-Müller presenteert beelden van Guido Geelen (Thorn, 1961). In de jaren negentig doorbreekt deze kunstenaar met zijn werken de tradities in de keramiek.

Het Kröller-Müller Museum koopt begin jaren negentig twee werken van Geelen aan. *Zonder titel (SPH 89)* is een monumentale stapeling van monochroom grijze ballen en 'diabolo's'. *Zonder titel (N.G.I.1991, R&S93602 en 8B.C.)* is een wand van golvende kleiplaten vol met glanzende glazuurdruppels, zwartwit aan de ene zijde, verleidelijk kleurig aan de andere.

Keramiek wordt eind jaren tachtig nog gezien als materiaal voor gebruiks- en siervoorwerpen als bloempotten, schalen en vazen. Een eeuwenoud ambacht van pottenbakkers waarin vernieuwing nauwelijks een rol speelt. Binnen de beeldende kunst gebruikt vrijwel niemand het weerbarstige, broze en breekbare materiaal, hooguit voor het maken van ruimtelijke schetsen en voorstudies voor sculpturen. Geelen verankert keramiek stevig in de beeldende kunst. Zijn werkwijze raakt aan dat van minimal art kunstenaars als Carl Andre en Donald Judd. De grote beelden in deze presentatie bestaan uit ritmisch gestapelde losse elementen. Volume, ruimtewerking en verdeling van massa staan centraal. De groene, bruine, grijze en roze druipers van *Zonder titel (N.G.I.1991, R&S93602 en 8B.C.)* lijken een verwijzing naar de schilderijen van de abstract-expressionistisch schilder Jackson Pollock.

PHILIP VERMEULEN. CHASING THE DOT

Tentoonstelling in het Rijksmuseum Twenthe te Enschede
t/m 5 januari 2025

Rijksmuseum Twenthe presenteert de allereerste museale solotentoonstelling van de opkomende kunstenaar Philip Vermeulen. Onder de titel "Philip Vermeulen. Chasing The Dot" worden maar liefst zes van zijn intrigerende werken gepresenteerd, elk in een eigen zaal. Bovendien zijn speciaal voor deze tentoonstelling twee gloednieuwe werken ontwikkeld.

In zijn werken verkent Vermeulen via beweging, licht, trillingen en geluid de fundamenteën van de menselijke waarneming. Wat doet licht met onze hersenen, hoe registreren we beweging, hoe voelt geluid, en zien we eigenlijk wel wat we denken te zien? Vermeulen's ruimtevullende installaties, die hij zelf 'hypersculpturen' noemt, lijken voor de ogen van de toeschouwer te transformeren, waardoor een unieke en betoverende ervaring ontstaat.

Een mooi voorbeeld is de immersieve installatie *Chasing The Dot*, waarbij de bezoeker wordt ondergedompeld in verschillende tinten licht en opeens een grote, donkere stip in het gezichtsveld ziet. Een stip die er in werkelijkheid niet is, maar die als een nabeeld op het netvlies verschijnt. Vermeulen's werk draait om het najagen van dit soort ongrijpbare fenomenen en de vragen die deze verschijnselen oproepen. Kunnen we onze zintuigen wel vertrouwen? Wat is de realiteit, en is die voor iedereen hetzelfde? De tentoonstelling *Philip Vermeulen. Chasing The Dot* is een droomrijke trip voor zowel jong als oud. Andere werken in de tentoonstelling zijn *Pulse*, *Ocular Drift* en *Fanfanfan*.

Philip Vermeulen studeerde in 2017 summa cum laude af aan de ArtScience Interfaculty van de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK) in Den Haag. Zijn oeuvre is doordrongen van een speelse en onderzoekende experimenteerdrijf, waarbij hij natuurkundige fenomenen als licht en geluid verkent. Sinds zijn afstuderen heeft Vermeulen internationaal succes geboekt, met tentoonstellingen en performances in vooraanstaande musea, festivals en clubs - van Schevening tot Rio de Janeiro. In 2020 werd hij genomineerd voor de Volkskrant Beeldende Kunstprijs en zijn installatie *More Moiré2* werd genomineerd voor een Gouden Kalf in de categorie Best Interactive.

DE OLIFANT, BRONS UIT NIJMEGEN

Tentoonstelling in Museum Het Valkhof te Nijmegen

t/m 30 maart 2025

Bronsgieterij De Olifant. Lang een bruisende ontmoetingsplek voor ambacht uit Nijmegen, de regio en ver daarbuiten. In een kleurrijk samenspel laten gevestigde namen en voor een groter publiek nog te ontdekken talenten zien hoe divers en impactvol de nalatenschap van de bronsgieterij.

gastcurator: Casper ter Heerdt

Wie Nijmegen een beetje kent, weet het bronzen olifantje op de gevel aan de Priemstraat aan te wijzen. Het is een erfenis van de kruidenierswinkel 'In

den Olifant' die er in de 19e eeuw zat. Vanaf 1979 veranderde deze locatie in het kloppende hart van ambacht: kunstenaarscentrum en bronsgieterij De Olifant. Dertig jaar lang was het een smeltkroes van creativiteit en een ontmoetingsplek voor mensen met eenzelfde passie. Een plek waar technieken werden verfijnd, kennis werd doorgegeven en jonge talenten zich konden ontpoppen.

Er vloeide een breed scala aan kunst uit voort. Het werk van de kunstenaars, met De Olifant als kleine thuisbasis, had impact. De sporen ervan zien we vandaag, 11 jaar na de sluiting van de bronsgieterij, nog steeds terug. Ze vullen de galerieën, huizen en straten van ons land en ver daarbuiten. Op diverse plekken in de openbare ruimte van Nijmegen zijn beelden te vinden. In de vaste opstelling van Beelden aan Zee kom je 'De Engel' van Ed van Teeseling tegen. Het monumentale werk van Cor Litjens staat op vele plekken in Nederland, zoals het 'Landschap met Bergen' dat te vinden is bij het Revalidatiecentrum

Overtoom in Amsterdam. We realiseren ons te weinig hoe het ambacht van brongieten zich diep genesteld heeft in de culturele vezels van Nijmegen.

De beelden in de tentoonstelling vertellen het verhaal van de bronsgieterij: de geschiedenis, de ontwikkelingen in techniek en de nieuwe, vaak rauwere toepassingen. Van gerenommeerde kunstenaars zoals Ed van Teeseling, Huib Noorlander en Andreas Hetfeld tot nieuw talent zoals Nuzehra Ulukaya. Voor sommigen een feest van herkenning, voor anderen een kennismaking met een Nijmeegs ambacht.

Deelnemende kunstenaars: Babette Degraeve, Loek Hambeukers, Andreas Hetfeld, Bart Kelholt, Carel Lanthers, Harry de Leeuw, Cor Litjens, Klaus van de Locht, Peter van de Locht, Huib Noorlander, Paul de Swaaf, Ed van Teeseling en Nuzehra Ulukaya en Lia van Vugt.

HENK HELMANTEL - STIL LEVEN

Tentoonstelling in Slot Zeist te Zeist

t/m 25 augustus 2024

Slot Zeist biedt in de zomermaanden van 2024 onder de titel 'Stil Leven' een expositie van het werk van de Groningse kunstschilder Henk Helmantel, die als geen ander kans ziet om de puurheid van eenvoud op een schilderij vast te leggen. Zijn technisch volmaakte oeuvre, geïnspireerd op de tradities van 500 jaar West-Europese schilderkunst, leidde en leidt tot vele nationale en internationale tentoonstellingen en maakten Helmantel tot één van Nederlands meest succesvolle hedendaagse kunstenaars.

Eén van de grote voorbeelden voor Helmantel was van kinds af aan de 17de-eeuwse Delftse schilder Johannes Vermeer. De manier waarop deze speelde met lichtinval, kleurstelling en compositie, inspireerde het talent van de jonge Henk zodanig, dat hij al op 16-jarige leeftijd werd toegelaten op de Groningse Academie Minerva. Na de Militaire dienstplicht vestigde hij zich in 1967 als kunstschilder in 'zijn eigen' Noordelijke Hogeland.

Het werk van Henk Helmantel is soms klein en intiem, soms monumentaal, maar kenmerkt zich altijd door diep respect voor het onderwerp, met, zoals hij zelf zegt: 'Verwondering rond de schepping, in alle diversiteit en schoonheid'. Zijn compositiekeuzes zijn sober: twee venkelknollen, een paar mispels of kweeperen, een houten nap, een aardewerken kommetje of tinnen kan, kartonnen dozen, antieke drinkglazen, een in zijn tuin gevonden dood distelvinkje of een kerk- of kloosterinterieur. Alles getuigend van 'Stil Leven', de tentoonstellingstitel die zowel de aard van de kunstenaar zelf als van zijn onderwerpen karakteriseert.

Terwijl zijn 'figuratief realisme' klassiek is weergegeven - 'Ik streef naar een goede stofuitdrukking' - zijn de composities abstract en vanuit een geheel eigen gezichtspunt benaderd. Helmantel is namelijk geen fijnschilder in ouderwetse zin: hij gebruikt ook grove kwasten, paletmessen, moderne fabrieksverf en masoniet (watervast hardboard) als 'doek'. Het op eigentijdse wijze schilderen in 'antieke vermomming' noemt hij 'doeltreffend suggereren': een afgebeeld versgebakken brood lijkt daadwerkelijk te knapperen, de ruwe rand van een Middeleeuwse kom wordt voelbaar in de vingers. Met schijnbaar van-

zelfsprekende trefzekerheid maakt de kunstenaar zijn ambachtelijk plezier zichtbaar, in een feest voor oog en zintuigen.

Ondertussen blijft Helmantel een nuchtere Groninger, die zijn geboorteplaats Westeremden (een 'wierde'- of terpdorp), altijd trouw is gebleven. Door hard werken en archeologisch verzamelen kon hij - tussen 1974 en 2005 - samen met zijn vrouw Babs de 13de-eeuwse pastorieboerderij (een 'Weem', waarvan hij de fundamenten achter zijn woning ontdekte) restaureren en verbouwen tot een eigen museum, inclusief woonplek en atelier. Binnen die muren, vlak naast een van de oudste kerken van de provincie, koestert hij zich te midden van een verzameling schilderijen van hemzelf en anderen, eeuwenoude objecten, sculpturen, iconen en religieuze kunst.

Groningen ligt niet voor iedereen 'op de route' en het wordt in Slot Zeist dan ook als een voorrecht beschouwd opnieuw een collectie fascinerende weergaven van 'Stil Leven' van Henk Helmantel te kunnen tonen binnen de eigen 17de-eeuwse muren.

SLAAP !

Tentoonstelling in Kunsthal KAdE te Amersfoort
van 24 augustus 2024 t/m 5 januari 2025

“Heb je goed geslapen?” is een vraag die veel aan elkaar gesteld wordt. Een basisvraag waarin de reactie van de ondervraagde meteen een inkijk geeft in de alertheid, het humeur en relativeringsvermogen van de persoon in kwestie. Slapen is net als eten en drinken een eerste levensbehoefte. Magazines staan wekelijks vol met tips & tricks voor een goede nachtrust: met de gouden regel van rust reinheid en regelmaat te-

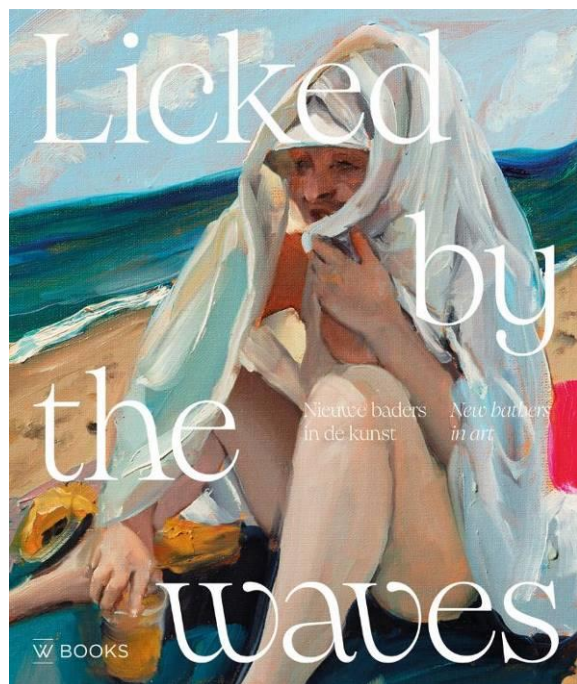
rugkerend als ideale vorm van slaaphygiëne. De mens brengt een derde deel door in slaap: een situatie waarin we een verlaging van het bewustzijn hebben waardoor contact met de buitenwereld ontbreekt. Ons lichaam en geest komen tot rust. We geven ons eraan over, kwetsbaar en op onszelf teruggeworpen. Waarom we slapen is nog steeds een onopgelost mysterie. Herstelproces van cellen, energiebesparing, leren en vastleggen van herinneringen zijn drie belangrijke pijlers in huidige theorieën. De tentoonstelling neemt de bezoeker mee in kleine verkenning naar het grote domein van de slaap door de ogen van kunstenaars en ontwerpers. Even weg van de hectiek. De stap in kunstruimte wordt die van rust en overgave. Er heerst een andere tijd; acclimatiseren in de entree is dan ook even noodzakelijk.

In de tentoonstelling loopt de bezoeker door de 4 slaapfasen via de droom naar de grote zaal waar slaapplekken centraal staan: van feeëriek tot soms schrijnend. Er is ook een ruimte die de verschrikkingen van de nacht toont, over moe zijn, slapeloosheid, rustgevende middelen, slaapwandelen en nachtmerries.

LICKED BY THE WAVES / NIEUWE BADERS IN DE KUNST

Tentoonstelling in Museum More te Gorssel

t/m 6 oktober 2024

Ontdek hoe moderne en hedendaagse kunstenaars op baanbrekende wijze het klassieke thema baders vormgeven. De internationale tentoonstelling Licked by the Waves | Nieuwe baders in de kunst laat de voortdurende fascinatie zien voor dit onderwerp. Tientallen werken van 65 kunstenaars bieden een rijk spectrum aan verrassende visies op de badende mens. Van prachtig intiem tot ironisch en van klein en kwetsbaar tot spectaculair.

VENUS EN EVA

Het onderwerp baders heeft een lange kunsthistorische traditie die nog altijd springlevend blijkt. In de 19^e eeuw verdwenen langzaam de klassieke voorwendselen om baders te schilderen. De Drie Gratiën, Venus en Diana uit de Griekse en Romeinse mythologie schoven naar de achtergrond, samen met de bijbelse Eva en Susanna. Eeuwenlang waren zij de belangrijkste bloot badende vrouwen in de schilderkunst. Maar nu kreeg de nieuwe bader ruim baan, verscheen als fenomeen op zichzelf en begon in andere,

moderne vormen te verschijnen. Kunstenaars gingen experimenteren. Half of geheel ontblootte vrouwen – en soms mannen – werden in en om het water geschilderd, *en plein air*. Hoewel het onderwerp zich vaak buiten in de natuur bevindt, is het verre van natuurlijk. De bader is een kunstmatig maaksel dat vragen oproept over de weergave en verbeelding van het lichaam, over schoonheid, seksualiteit, toe-eigening en de mannelijke - of juist vrouwelijke – blik.

KWETSBAARHEID

Vrouwelijk naakt is traditioneel omgeven met een gevoel van kwetsbaarheid en schaamte. De verhouding tussen toeschouwer en bader, tussen kunstenaar en muze kan – ook nu nog – een ongemakkelijk gevoel van voyeurisme opleveren. Met welke ogen kijken wij? Zien we een paradijs vol onschuld of zien we erotiek en lust? Ervaren we ontroering of misschien koele afstand bij het zien van de mens, naakt en onbeschermd.

WATERTHEATER

Licked by the waves (naar een gedicht van Walt Whitman) toont hoe kunstenaars van nu de mens laat spelen in watergolven, rimpelloos laat drijven of loom laat hangen aan een zwembadrand. In een zinderende zon of in het donker, bij nacht. Het plezier van een zintuigelijk ervaring kan van het doek afspatten. Een overgave aan water kan verstild zijn afgebeeld. De bader kan zelfs bijna één worden met vloeibare elementen. De badende mens in de kunst is niet alleen een (naakte) figuur, met benen en billen, in het water. De omgeving, de natuur, het waterlandschap, spelen minstens zo'n belangrijke rol. Een arcadische wereld in frisblauw en groen kan de bader omringen, maar strand, zee en horizon kunnen de mens ook omsluiten in een oranje-rood broeierig watertheater. Een onderdompeling kan reinigen, bevrijden maar ook bedreigen.

Nieuwe baders in de kunst zijn soms ambigue. Een Ophelia-achtige figuur in diepdonker water zoekt verlossing van een trauma. In een badkamer bekijkt een mens het eigen lichaam in gefragmenteerde staat.

We zien humor maar ook confrontatie. Aan een strand staart een jongetje met grote ogen naar waarschijnlijk een onaards mooie vrouw. Ze kan zo uit een commercial gestapt zijn. Ironie, parodie en fascinerende, eigenzinnige verwijzingen naar kunst, reclame en beeldcultuur gaan hand in hand. Een duik in een zee, rivier of bad is in de moderne en hedendaagse kunst een verkenning van een andere beeldtaal, maakt plaats voor nieuwe perspectieven en vormt tegelijkertijd een reactie op eeuwenoude stereotypen.

MEER DAN 65 KUNSTENAARS

In deze internationale tentoonstelling, samengesteld door artistiek directeur Maite van Dijk en gastconservator kunstenaar Tanja Ritterbex, zal een grote verscheidenheid aan moderne en hedendaagse kunstenaars worden getoond die het thema baders meermaals hebben verkend in hun werk. Ook zijn er vele nieuwe, speciaal voor de tentoonstelling gemaakte kunstwerken te zien. Een greep uit de meer dan 65 verschillende kunstenaars: Marlene Dumas, Claire Tabouret, Simone Kennedy Doig, Carel Willink, Amoako Bofofo, Lydia Pettit, Jenna Gribbon, Neo Matloga, Katherine Bradford, Danny Fox, Jean Jullien, Vivian Greven, Niki de Saint-Phalle en Aristide Maillol.

LEONETTO CAPPIELLO, ALTIJD IETS APARTS

Tentoonstelling in het Nederlands Steendrukmuseum te Valkenswaard
t/m 10 november 2024

De Italiaanse kunstenaar Leonetto Cappiello (1875-1942) was één van de belangrijkste internationale afficheontwerpers en staat algemeen bekend als “de vader van de moderne reclame”. In het fin de siècle van Parijs onderscheidde Cappiello zich van zijn voorgangers Jules Chéret (1836-1932) en Henri de Toulouse-Lautrec (1864-1901) door de onderwerpen op een geheel eigenzinnige manier te verbeelden. In zijn werk is “altijd iets apart te vinden”, zo schreef een kunstrecensent naar aanleiding van een tentoonstelling in 1935. Cappiello was zijn kunstenaarscarrière begonnen als karikaturist en vestigde zich in 1898 in de Franse hoofdstad om er karikaturen te maken van figuren in de theaterwereld en de high society. Geïnspireerd door de vele affiches die de Parijse boulevards verfraaiden, besloot Cappiello zich toe te leggen op het ontwerpen van reclameprenten. al snel ontwikkelde hij een geheel eigen stijl die direct in het oog sprong: het moderne affiche is geboren.

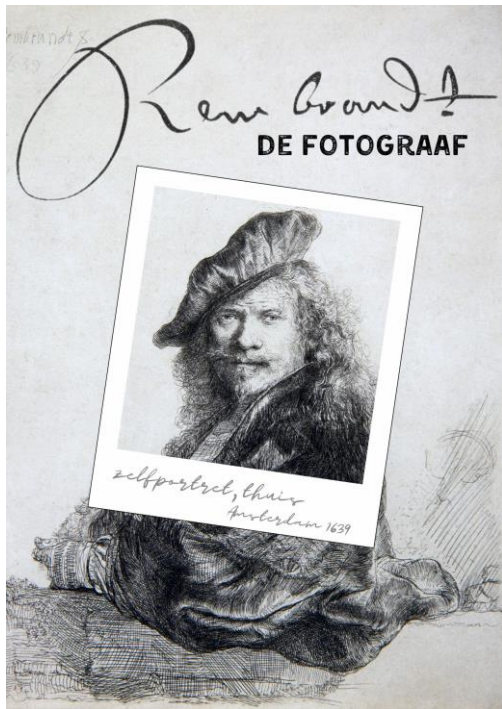
De tentoonstelling toont een uitgebreid overzicht van de bijzondere karikaturen en krachtige affiches die de kunstenaar met de lithografie maakte. Naast de iconische werken *Nos actrices* (1899), *Chocolat*

Klaus (1903), *Campari l'apéritif* (ca 1922) en *Kub/Bouillon* (1931) zijn ook de schetsen, pasteltekeningen en gouaches die Cappiello ter voorbereiding op zijn karikaturen en affiches maakte in de expositie te zien.

Het Nederlands Steendrukmuseum nodigt bezoekers uit om de werkwijze en het oeuvre van deze belangrijke kunstenaar te komen ervaren in deze unieke tentoonstelling.

REMBRANDT DE FOTOGRAAF

Tentoonstelling in het Westfries Museum te Hoorn
t/m 3 november 2024

Westfries Museum belicht fotografisch oog Rembrandt.

Het is de grootste collectie Rembrandt-etsen die ooit in Nederland te zien is geweest. Meer dan 200 meesterlijke etsen uit de collectie van Rembrandt-verzamelaar Jaap Mulders vullen tot en met 3 november 2024 de leeggeruimde museum. Vanwege de vertraagde verbouwing wordt de kans benut om vier maanden lang een compleet Rembrandtmuseum te zijn. De expositie belicht naast Rembrandts magistrale techniek ook zijn haast fotografische composities. Rembrandt had als geen andere kunstenaar uit zijn tijd namelijk oog voor het perfecte plaatje: als een fotograaf avant la lettre.

Er is geen 17e-eeuwse schilder die zoveel etsen heeft gemaakt als Rembrandt van Rijn. Hij maakte er zo'n 300. En hij deed alles zelf, van het schetsen en het etsen tot het afdrukken. Tijdens zijn leven was Rembrandt overigens veel bekender om zijn prenten dan om zijn schilderijen. Etsen kon je in een grotere oplage drukken en daarmee bereikte hij een veel groter en internationaler publiek dan met zijn olieverfdoeken. Misschien maakte

hij er daarom wel zo veel. Ze zorgden in ieder geval ook voor een aardige bijverdienste.

Rembrandt verkocht als een van de eerste kunstenaars ook de verschillende tussenfasen (staten) van zijn werk. De grotere prenten brachten gemiddeld 8 tot 10 stuivers op, met uitschieters tot 100 gulden, een vermogen in die tijd. Zijn beroemdste etsen, *Christus geneest de melaatsen*, *De drie kruizen* en het bekende portret van *Jan Six*, maakte Rembrandt rond 1648 toen hij begin veertig was. Hij drukte ze af op uiterst kostbaar Japans papier.

Op de expositie zijn meer dan 200 van Rembrandts etsen te bewonderen. Aangevuld met etsen van verwante kunstenaars. De expositie geeft hiermee niet alleen een goed en representatief beeld van het magistrale ets-oeuvre van Rembrandt zelf, maar ook van zijn artistieke inspiratiebronnen. En van de invloed die hij weer op andere kunstenaars had. Zoals op Ferdinand Bol, die als leerling de fijne kneepjes van het etsen in zijn werkplaats leerde.

Alle kunstwerken op de expositie zijn afkomstig uit de collectie van Jaap Mulders. Nog niet eerder is zijn collectie in de volle breedte getoond. Deze voormalig ondernemer en kunstliefhebber kocht in 1997 zijn eerste Rembrandt-ets en is sindsdien helemaal gegrepen door Rembrandts 'fenomenale kunstwerken op de vierkante centimeter'. Zijn verzameling telt intussen 225 originele Rembrandts: door Rembrandt zelf vervaardigde en afgedrukte etsen. En een uiterst zeldzame koperen etsplaat, waarvan er wereldwijd nog maar 80 bewaard zijn gebleven. Het betreft een portret van de Remonstrantse predikant Jan Uytenbogaert.

Wat Jaap Mulders vooral zo fascineert in het etswerk van Rembrandt is zijn goed geobserveerde lichtinval en zijn perfecte gevoel voor de weergave van het juiste, meest emotionele moment. "Als Rembrandt nu geleefd zou hebben, zou hij ongetwijfeld een fotograaf zijn geweest," aldus Mulders. "Met dat geweldige oog voor net dat ene moment en voor die schijnbaar overbodige, maar o zo belangrijke details, die het plaatje perfect maken. Zoals dat poepende hondje op de ets van *De barmhartige Samaritaan*. Het maakt afbeelding zo tot de verbeelding sprekend, zo gelaagd, net als een goede foto dat doet.

Het hart van de expositie is een presentatie in de wisselexpositieruimte van het museum, waarin een overzicht wordt gegeven van het leven van Rembrandt en zijn rijke ets-oeuvre. Jaap Mulders licht aan de hand van een aantal treffende voorbeelden het fotografische oog van Rembrandt toe en laat hij zien dat de kunstenaar zelfs al ‘fotoshopte’.

Deze presentatie is in feite de kijkwijzer voor de rest van de expositie, die themagewijs in verschillende ruimtes door het hele museum getoond wordt. Want vrijwel al het werk van Rembrandt onderstreept de titel van de expositie. Zijn zelfportretten, er zijn er meer dan 20 te zien, zijn in feite selfies. En net als Ed van der Elsken in de jaren '60 van de vorige eeuw deed, legde Rembrandt het Amsterdam van zijn tijd vast in zijn portretten van bedelaars en bekende Amsterdammers, en in zijn landschappen uit de omgeving van de stad.

Rembrandt, de fotograaf' is een unieke expositie op een unieke locatie. Het museum staat namelijk volledig leeg, in afwachting van een ingrijpende restauratie, renovatie, uitbreiding en herinrichting. Nu die verbouwing langer op zich laat wachten dan gepland, grijpt het museum deze uitzonderlijke kans aan om volop ruimte te bieden aan de grootste kunstenaar en etsers die Nederland ooit gekend heeft.

DE LUSTEN VAN ENGELBRECHT

Tentoonstelling in het Stedelijk Museum te Breda

t/m 25 augustus 2024

De tentoonstelling *De Lusten van Engelbrecht* geeft een nieuwe kijk op *De tuin der lusten* van Jheronimus Bosch. Bekijk het iconische drieluik door de ogen van hedendaagse kunstenaars. Van digitale paradijzen tot een gameachtige afdaling naar de hel, Eelco Brand, Margit Lukács & Persijn Broersen, SMACK en Floris Kaayk brengen het meesterwerk op een nieuwe manier tot leven.

Duik in de spannende geschiedenis van *De tuin der lusten*. Hoe belandde het uiteindelijk in het Museo del Prado in

Madrid? Wat was de rol van de waarschijnlijke opdrachtgever, Engelbrecht II van Nassau? Waarom koos deze hoge edelman aan het Bourgondische hof en ridder van het Gulden Vlies voor het thema Lust?

DUBBELFOCUS - VERWEY EN MASKERS

Tentoonstelling in het Verwey Museum te Haarlem

t/m 3 november 2024

Samen met zeventenvijftig maskers van hedendaagse kunstenaars uit het kunstproject Sign of the Times (SOTT) toont *dubbelfocus – Verwey en maskers* een selectie van (zelf)portretten van Kees Verwey (1900-1995).

(Zelf)portretten van sculpturen, gezichten, maskers en koppen van dieren zijn een terugkerend onderwerp in het artistieke oeuvre van Verwey.

Maskers en (zelf)portretten worden door kunstenaars in alle tijden en kunststromingen als expressiemiddel gebruikt. Ze tonen aspecten van de innerlijke wereld, emoties,

persoonlijkheid en identiteit. De (zelf)portretten van Verwey hebben vaak een mystiek karakter. Wie de portretten kent kan zich voorstellen dat hij zich soms achter zijn portretten verbergt.

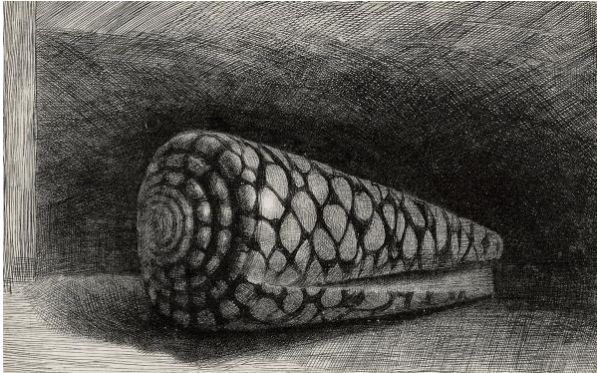
Het kunstproject SOTT is opgericht door kunsttransporteur en cultureel ondernemer Frank van der Linden. In 2016 ontwierp hij een keramieken masker en nodigde verschillende kunstenaars uit om zijn basisontwerp naar eigen inzicht te bewerken. De bewerkte maskers representeren de kunstenaars en hun manier van werken.

Deze tentoonstelling toont de verschillende betekenissen van het masker en onthult de ware identiteit van de kunstenaar: bevindt die zich voor of achter het masker ?

REMBRANDT & DE WERELD

Tentoonstelling in het Rembrandthuis te Amsterdam

t/m 13 oktober 2024

Typisch Nederlands – zo zien veel mensen Rembrandt en zijn werk. Anders dan veel andere kunstenaars uit zijn tijd, heeft Rembrandt nooit een buitenlandse reis gemaakt. Maar vergis je niet. Je kunt op zijn etsen heel wat van de wereld zien, van leeuwen, exotische schelpen en tulbanden, tot bergachtige landschappen en Italiaanse gebouwen.

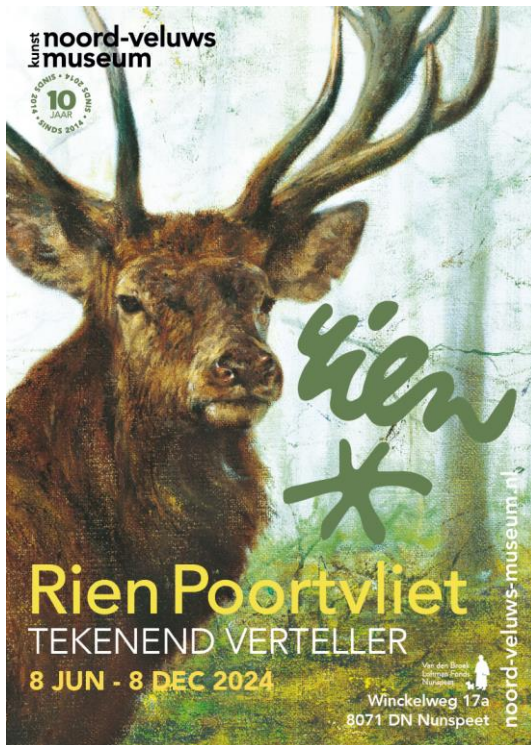
In de tentoonstelling *Rembrandt en de wereld* ga je op reis langs meer dan veertig etsen van Rembrandt uit de

collectie van Museum Rembrandthuis, etsen waar steeds iets niet-Nederlands te zien is. Ontdek waar Rembrandt zijn kennis en inspiratie vandaan haalde, en hoe wereldwijd (of wereldvreemd?) hij daadwerkelijk was.

RIEN POORTVLIET, TEKENEND VERTELLER

Tentoonstelling in het Noord-Veluws Museum te Nunspeet

t/m 8 december 2024

Het Noord-Veluws Museum viert in 2024 het tienjarig bestaan en wil dit vieren met een familietentoonstelling. Tekenaar, illustrator en schilder Rien Poortvliet (1932-1995) heeft decennia lang veel succes gehad met zijn tekeningen en schilderijen voor zijn bekende boeken, zoals *Te hooi en te gras* (1975) en *Het brieschend paard* (1978). Vele generaties zijn met zijn tekeningen opgegroeid en onlangs is er een nieuw boek met een overzicht van zijn oeuvre uitgekomen *Was getekend, Rien Poortvliet* (2021).

Al vanaf de jaren vijftig illustreert Rien Poortvliet kinderboeken (*Lotje en Saskia* en *Jeroen* van Jaap ter Haar). Hij werkt dan nog als reclametekenaar. Als natuurliefhebber en jager maakt hij ook illustraties voor tijdschriften zoals *De Nederlandse jager* en het Duitse *Wild und hund*. Het tekenwerk valt zo op, dat uitgeverij Unieboek eind jaren zestig vraagt of hij fulltime boeken voor hen wil illustreren. In 1972 besluit Rien om zelf een boek samen te stellen. Hij voorziet zijn tekeningen zelf van tekst, in plaats van andermans tekst te illustreren. Zo wordt hij een ‘tekenend verteller’. Poortvliet krijgt

(inter)nationaal groot succes met zijn boeken en dierenkalenders. In het begin verkoopt hij nog wel eens een tekening of schilderij, maar later niet meer. In 1992 wordt het Rien Poortvliet Museum opgericht, tegenwoordig gevestigd op het eiland Tiengemeten.

Rien Poortvliet zag zichzelf als ‘tekenend verhalenverteller’. Dieren, natuur en het boerenleven waren zijn favoriete onderwerpen. Ook op de Veluwe heeft hij schetsen en schilderijen van edelherten, reeën en wilde zwijnen gemaakt. Het wordt een bijzondere tentoonstelling om juist met kinderen en kleinkinderen te beleven. Natuurlijk zijn de kabouters er ook !

EDELE KUNST. OVER LUXE PAARDEN EN WERKPAARDEN

Tentoonstelling in het Veenkoloniaal Museum te Veendam

t/m 22 september 2024

Naast werken van de Groningse Otto Eerelman (1839-1926) wordt ook de paardenkunst van de Groningse Tabertus Melissen (1906-1983) geëxposeerd.

Paard en mens, al lange tijd hebben ze een bijzondere verbondenheid. Het paard vertolkt bij alle rangen en standen van de bevolking een rol. Op het boerenland vertrouwt men op de werk- en trekpaarden om de mens te helpen. En bij de elite is de paardensport een geliefde vorm van vermaak en vertier. De vroegste afbeelding van het paard is te zien in de grotten van Lascaux. Het paard heeft sinds de oudheid ontzettend veel kunstenaars geïnspireerd.

Zo ook in Groningen, paardenprovincie bij uitstek.

De Groningse Otto Eerelman (1839-1926) was hofschilder, maar tegenwoordig kennen we hem vooral vanwege zijn prachtige natuurgetrouwe schetsen en schilderijen van paarden (en honden). Eerelman heeft tevens een bijzondere connectie met het Veenkoloniaal Museum. Oprichter van het museum en ploeglid, G. H. Streurman was bevriend met Eerelman en refereert ook wel aan Eerelman als belangrijke raadgever in zijn leven.

Naast werken van Eerelman wordt ook de paardenkunst van de Groningse Tabertus Melissen (1906-1983) geëxposeerd. Melissen was van oorsprong tekenaar en schilder, later werd hij tevens paardenfotograaf. Hij was leerling aan de Academie Minerva en had een bijzonder talent om goedgelijkende paardenportretten te maken. In de expositie worden ook enkele kunstwerken van de kunstenaar Wouterus Verschuur (1812- 1874) tentoongesteld. Hij wordt beschouwd als een van de pioniers van het *dierenschilderen* tijdens de hoogtijdagen van die stroming. Zijn werken dienen als referentiepunt waarin de werken van Eerelman en Melissen kunnen worden ingebed. De werken van Eerelman en Melissen, samen gepresenteerd in deze tentoonstelling, bieden een uniek perspectief op de rol van het paard in de Groningse kunst.

ODE AAN DE VEENKOLONIALE VROUW

Tentoonstelling in het Veenkoloniaal Museum te Veendam
t/m 29 september 2024

In deze tentoonstelling tonen 19 hedendaagse kunstenaars hun interpretatie van bijzondere Veenkoloniale vrouwen.

De geschiedenis van de Veenkoloniën is veel meer dan veensteken. Als de turf weg is ontstaat een nieuwe economie. Dankzij onder andere zeevaart en landbouw ontstond er welvaart. De welvaart resulteerde in interessante ontwikkelingen en een vooruitstrevende manier van denken. In een tijd waar vrouwen soms als ondergeschikt werden gezien brengen de Veenkoloniën vooruitgang in de vorm van emancipatie. Vrouwen hebben veel betekend voor deze regio en zullen dat blijven doen. Daarom brengt het Veenkoloniaal Museum een ode aan de Veenkoloniale vrouw.

In deze tentoonstelling tonen 19 hedendaagse kunstenaars hun interpretatie van bijzondere Veenkoloniale vrouwen. Vrouwen die indruk hebben gemaakt op hun omgeving, wat betekend hebben voor Nederland of onderdeel zijn van bijzondere historische verhalen. Van sommige vrouwen is hun uiterlijk welbekend, van anderen is er juist meer ruimte voor de fantasie van de kunstenaar.

ROBIN DE PUY - WATERS & MEER

Tentoonstelling in Museum Henriette Polak te Zutphen
t/m 8 september 2024

De tentoonstelling ‘Waters & Meer – Robin de Puy’ in Museum Henriette Polak toont een selectie uit de recente projecten Down By The Water (2022) en Waters (2023) van de bekende fotografe. De herkenbaarheid van haar werk en de indrukwekkende portretten die zij maakt, raken een breed publiek. De tentoonstelling is in nauwe samenwerking met Robin de Puy samengesteld.

“Hoe langer ik niet reis, hoe meer ik durf te kijken naar de plek waar ik woon. Ik zie hoe mijn nieuwe omgeving voor mij zorgt. Hoe de bakker en de groenteman elke zaterdagochtend mijn boodschappen aan de deur komen brengen. Hoe allerlei soorten mensen dit hun dorp, hun buurt, hun thuis noemen. Ik zie gezinnen die hier al generaties lang wonen, ik zie vluchtelingen, verschoppelingen en afgestudeerden, ik zie stedelijke diversiteit vermengd met een gemoedstoestand van een klein dorp.”

Robin de Puy woont sinds enkele jaren in Wormer, een klein dorpje omringd door water net ten noorden van Amsterdam. Ze is gefascineerd door het Amerikaanse platteland en ontdekte tijdens de recente

lockdown dat ook haar nieuwe omgeving heel universeel blijkt te zijn, met dezelfde soort lokale iconen uit kleine steden die ze vaak is tegengekomen tijdens haar reizen door de landschappen van Amerika.

Op 1 februari 1953 vond de grootste Nederlandse natuurramp van de 20e eeuw plaats. Een zware noordwesterstorm in combinatie met springtij zorgde voor een overstroming van grote delen van Nederland. Op meer dan 150 plaatsen in Zeeland, Zuid-Holland en Noord-Brabant braken de dijken.

Goeree-Overflakkee is een van de gebieden die het zwaarst is getroffen als gevolg van de ramp. Oude-Tonghe telt het grootste aantal slachtoffers. Van de in totaal 1836 slachtoffers stierven er 492 op het eiland. Ook het vee werd getroffen.

De gemeente Goeree-Overflakkee vroeg Robin de Puy, die opgroeide in Oude-Tonghe om bewoners van het eiland te portretteren die de ramp hebben meegemaakt of zijn opgegroeid in de schaduw van het trauma dat hun (groot)ouders hebben overleefd.

Maria Barnas schreef de verhalen op van de mensen die de rampzalige nacht en de dagen erna hebben meegemaakt. Voor sommige mensen was het onmogelijk om over de ramp te praten. Het woord 'trauma' bestond nog niet.

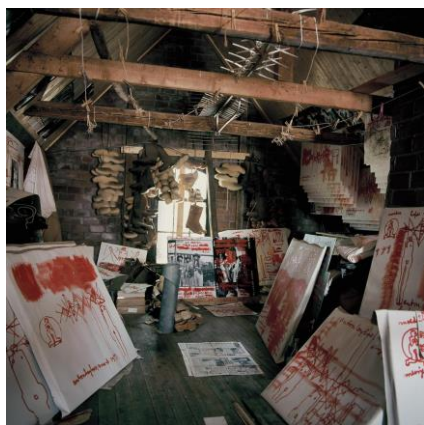
Waters kan gezien worden als een duidelijk signaal om niet weg te kijken van klimaatverandering en de snel stijgende waterspiegel. De Puy en Barnas proberen deze tragedie, die vaak in eenzaamheid werd gedragen, voor te stellen als iets wederzijds.

Robin de Puy (1986) studeerde aan de Fotoacademie Rotterdam en heeft eerder geëxposeerd bij instellingen en galeries waaronder het Bonnefantenmuseum, Maastricht (2018), het Fotomuseum Den Haag (2016), het Stedelijk Museum Breda (2016) en Photoville, New York (2016). Naast tal van andere prijzen was De Puy zowel in 2013 als in 2019 de winnaar van de Nationale Portretprijs. Haar werk bevindt zich in belangrijke openbare en particuliere collecties, waaronder het Bonnefantenmuseum, Maastricht; De Nederlandse Bank, Amsterdam; Museum Voorlinden, Wassenaar; Centraal Museum Utrecht, Utrecht; Fotomuseum Den Haag, Den Haag; Huis Marseille, Amsterdam en Ministerie van Buitenlandse Zaken, Den Haag. Foto's van De Puy worden zeer regelmatig gepubliceerd in onder andere De Volkskrant, en in fotoboeken.

HEYBOER IN DEN ILP

Tentoonstelling in het Purmerends Museum te Purmerend

t/m 31 december 2024

Dit jaar brengt het Purmerends Museum een eerbetoon aan het 100ste geboortejaar van Anton Heyboer. De dubbeltentoonstelling Heyboer in Den Ilp biedt een inkijkje in het leven en werk van deze charismatische en productieve kunstenaar, die in 1961 naar het nabijgelegen Den Ilp verhuisde om daar te wonen en te werken.

Anton Heyboer (1924, Sabang, Indonesië - 2005, Den Ilp) geldt als een van de meest gerenommeerde Nederlandse kunstenaars van de 20e eeuw. Heyboer was tijdens zijn leven al een legende door zijn breed uitgemeten excentrieke levensstijl. Hierdoor ontstond het beeld van een man die aan de lopende band werk produceerde en vooral interesse had in het cultiveren van een tegendraads en spraakmakend imago. Maar

Heyboer was veel meer dan dat. Hij was een veelzijdig en origineel kunstenaar die in zijn vaak gelaagde werk zijn eigen persoonlijke worstelingen uitbeelde.

Het leven van Heyboer kende verschillende keerpunten, waaronder zijn vrijwillige opname in een psychiatrisch ziekenhuis in 1951, waar hij de helende kracht van kunst ontdekte. Zijn verhuizing naar Den Ilp in 1961 markeerde een nieuw hoofdstuk in zijn leven, waar hij samen met zijn vrouwen Maria, Lotti, Marike, Joke en Petra een afgelegen en idyllische plek creëerde om zich te wijden aan zijn kunst en zijn persoonlijke ontwikkeling.

Het leven van Anton met zijn vrouwen wordt vaak sensationeel voorgesteld, maar de leefomstandigheden in Den Ilp waren behoorlijk primitief. Er was lange tijd geen warm of stromend water en de woonruimtes

waren niet geïsoleerd. Maar Heyboer was heel tevreden met deze vergeten plek. Hij kon vrijuit zijn gang gaan in een door hem zelf geschapen wereld.

Heyboer brak in 1984 met de galeriewereld en koos ervoor zijn werk rechtstreeks aan belangstellenden te verkopen, om zo zijn vrijheid als kunstenaar te behouden. In Den IJp bouwde hij aan een indrukwekkend oeuvre en liet hij zijn creativiteit de vrije loop met behulp van zijn vrouwen, die een belangrijke rol speelden in het tot stand brengen van zijn kunstwerken.

De tentoonstelling Heyboer in Den IJp toont een selectie van werken uit de collectie van Willy en Trees van Kleef, die een passie ontwikkelden voor het werk van Heyboer en een omvangrijke verzameling opbouwden. Bezoekers kunnen genieten van de kunstwerken uit de periode 1960-2005, ondersteund door foto's van Nico Koster die een bijzondere kijk geven op het leven van Heyboer en zijn vrouwen in Den IJp.

HEYBOER IN DEN IJLP - FOTO'S VAN NICO KOSTER

Tentoonstelling in het Purmerends Museum te Purmerend

t/m 27 oktober 2024

De tentoonstelling Heyboer in Den IJp - Foto's van Nico Koster biedt een inkijkje in het leven en werk van deze charismatische en productieve kunstenaar, die in 1961 naar het nabijgelegen Den IJp verhuisde om daar te wonen en te werken. Er zijn foto's te zien die fotograaf Nico Koster eind jaren '70 in Den IJp maakte van Heyboer en zijn vrouwen.

HARMEN BRETHOUWER - TRADITIE ALS WERKPLAATS

Tentoonstelling in Museum Kranenburgh te Bergen (NH)

t/m 3 november 2024

Harmen Brethouwer onderzoekt twee tradities: de Japanse lakkunst en het ambacht van klokkengieten.

Kunstenaar Harmen Brethouwer (NL, 1960) maakt voor zijn werk gebruik van slechts twee basisvormen: het vierkante wandpaneel en de ruimtelijke kegelvorm. Terwijl beide basisvormen constant blijven, voert Brethouwer de individuele werken heel verschillend uit, zonder enige beperking in stijl, techniek of materiaal. Daarbij hebben historische en ambachtelijke kunstvormen zijn bijzondere belangstelling. Wat hem drijft is niet nostalgie, maar de wens om samen met anderen - specialisten, ambachtslieden - werken te maken die nieuwe inzichten opleveren en de kunst verrijken met nieuwe mogelijkheden. Zijn rol in het maakproces ziet hij als die van een impresario: hij overziet de productie van zijn werk, zonder in het middelpunt te staan. Met

werken uit eigen bezit en uit collecties van musea en particulieren vraagt de kunstenaar in Traditie als werkplaats aandacht voor zijn definitie van traditie: niet als een toestand van stagnatie, maar juist van ontwikkeling. Er staan hier twee tradities centraal: de Japanse lakkunst en het ambacht van klokkengieten.

Harmen Brethouwer studeerde aan de academies voor beeldende kunsten in Kampen en Arnhem. Sinds de jaren 1990 exposeert hij in musea en galeries in binnen- en buitenland, waaronder (solo) in Museum Boijmans van Beuningen, Rotterdam en Centraal Museum, Utrecht. Zijn werk maakt deel uit van de collecties van Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam, Centraal Museum, Utrecht, Museum Voorlinden, Wassenaar, Museum Arnhem, Museum Beelden aan Zee, Den Haag en Bonnefantenmuseum, Maastricht en van bedrijven en particulieren.

LEE UFAN

Tentoonstelling in de tuinen van het Rijksmuseum te Amsterdam
t/m 27 oktober 2024

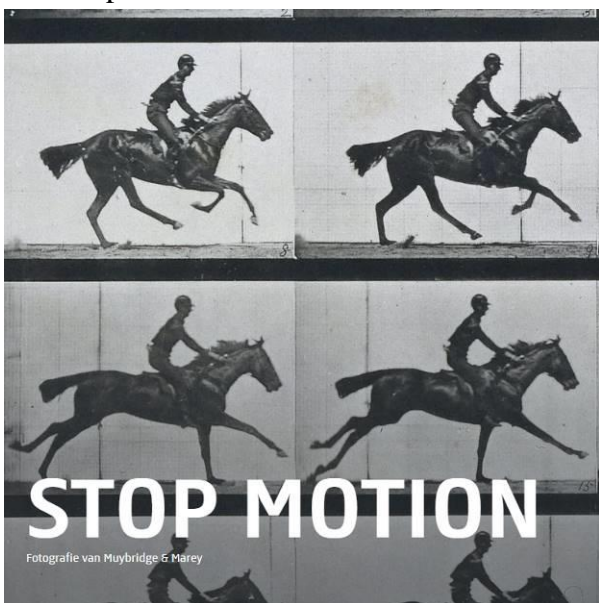

Voor de elfde editie van de jaarlijkse beeldtentoonstelling heeft het Rijksmuseum de Koreaanse kunstenaar Lee Ufan uitgenodigd.

Lee Ufan (1936) is een de oprichters van de Japanse avant-garde beweging Mono-ha (School van Dingen), waar kunstenaars ruwe materialen en elementen, zoals steen, ijzer en water, gebruiken om de relatie tussen objecten en ruimte te onderzoeken. In de tuinen zullen zeven iconische beelden te zien zijn. Daarnaast worden twee beelden op verrassende locaties in het museum tentoongesteld.

STOP - MOTION

Tentoonstelling in het Rijksmuseum te Amsterdam
t/m 1 september 2024

De fotocamera bleek iets te kunnen wat het menselijk oog niet kon: een snelle beweging volgen en analyseren. Wat bleek: de paardengalop was altijd verkeerd weergegeven door kunstenaars.

Met de tentoonstelling Stop-motion laten we een uniek moment in de geschiedenis van wetenschap, kunst en fotografie zien. Voor het eerste bleek de fotocamera het menselijk oog te kunnen overtreffen en een onmisbaar instrument te zijn om de wereld om ons heen waar te nemen en weer te geven.

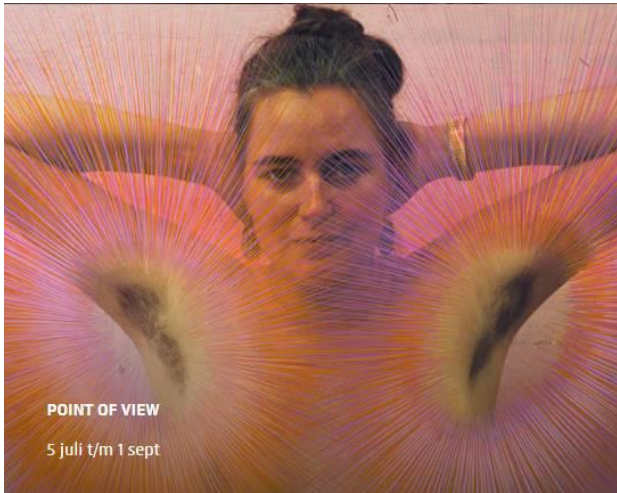
Het Rijksmuseum toont voor het eerst zo'n 25 originele afdrukken van de wereldberoemde foto's van de Brits-Amerikaanse fotograaf Eadweard Muybridge (1830-1904). De selectie bevat afbeeldingen van (wilde) dieren en mensen van wie voor het eerst de be-

weging kon worden vastgelegd. Daarnaast zijn er ook glasnegatieven te zien van de Franse fotograaf en wetenschapper Étienne-Jules Marey (1830-1904) die op hetzelfde moment vergelijkbare bewegingsstudies maakte.

POINT OF VIEW

Tentoonstelling in het Rijksmuseum te Amsterdam

t/m 1 september 2024

Droegen alle kinderen in de 17de eeuw jurken ? Waarom moesten vrouwen strijden om het dragen van een broek ? En wat zegt het formaat bureau over je gender ? Traditionele ideeën over mannelijkheid en vrouwelijkheid zijn van invloed op hoe we ons gedragen en kleden en hoe anderen ons zien.

De tentoonstelling Point of View laat zien hoe deze ideeën door de tijd heen werden verbeeld en veranderden. 150 schilderijen, prenten en tekeningen, kostuums, accessoires, beelden, meubels en foto's uit de collectie van het Rijksmuseum maken duidelijk dat gender overal in terug te vinden is, als je op een andere manier kijkt.

HANS BAYENS EN DE WIEGERSMA'S

Het vroege werk van een bewogen impressionist

Tentoonstelling ter ere van de 100ste geboortedag van Hans Bayens

Tentoonstelling in Museum De Wiegert te Deurne

t/m 1 december 2024

Op 12 november 2024 is het honderd jaar geleden dat de Nederlandse kunstenaar Hans Bayens werd geboren. Museum de Wiegert staat hierbij stil met een presentatie over zijn vroege werk. Schilderijen, tekeningen en enkele beelden van de befaamde kunstenaar zijn te zien in combinatie met werk uit eigen collectie van onder meer Hendrik, Friso en Pieter Wiegersma, met wie Bayens goed bevriend was. Bovendien is een van de weinige wandkleden van de kunstenaar te zien in de tijdelijke tentoonstelling *Draadkrachtig, weef- en borduurkunst 1920-1970*. De expositie in De Wiegert is de eerste presentatie ter ere van de honderdste geboortedag van Bayens,

de andere twee die hierop aansluiten, zijn later dit jaar te zien in Musea Zutphen en Museum Beelden aan Zee.

Het werk van Bayens was al eerder in De Wieger te zien. Zijn honderdste geboortedag vormt een mooie aanleiding om een twintigtal van zijn schilderijen, beelden en tekeningen uit de periode 1950-1970 te tonen, samen met werken van Hendrik Wiegiersma en diens zonen Pieter en Friso. Bayens was een regelmatigte gast van de familie en schilderde meerdere portretten van medicus-pictor Hendrik Wiegiersma. Eén daarvan is straks in De Wieger te zien. Bayens schilderde in zijn vroege periode vaak alledaagse tafereelen, zoals mensen verzonken in gedachten of opgaand in een boek, maar ook volkse types liggend op het strand of aan de waterkant. Het ging hem om de schoonheid en de kwetsbaarheid van de mens.

Op het wandkleed *Het Gezin*, onderdeel van de tentoonstelling *Draadkrachtig*, beeldde Bayens een vissersfamilie af. De stijl is anders dan die van zijn schilderijen, maar ook dit werk getuigt van een sterke sociale betrokkenheid, iets dat ook later als een rode draad door zijn oeuvre loopt. Zo maakte hij vroege tekeningen in de mijnstreek De Borinage en van de Watersnoodramp in 1953. Later volgden beelden van schrijvers en figuren uit de literaire wereld die zich hardmaakten voor een betere wereld. Bayens (1924-2003) werd geboren in het Belgische Hastière-Lavaux. Na zijn opleiding aan het Hoger Instituut voor Schone Kunsten in Antwerpen vestigde hij zich rond 1950 definitief in Amsterdam. Hoewel stromingen als Cobra en abstracte kunst in opkomst waren, bleef Bayens trouw aan zichzelf. Zijn stijl wordt tegenwoordig gekarakteriseerd als laat- of post-impressionistisch.

De mens en het menselijk leven nemen een centrale plek in binnen Bayens' oeuvre. Hij schilderde portretten van vrienden, collega's en bekende personen, onder wie Riccardo Chailly, Kees Verwey, Geert van Oorschot, Willem Drees en Wim Kan. Hij maakte bronzen beelden van Nederlandse schrijvers als Betje Wolff en Aagje Deken, Nescio en Multatuli. Daarnaast schilderde hij tafereelen uit het circus, het theater, het interieur en werkte hij veel plein-air. Het heeft een rijk oeuvre opgeleverd.

DRAADKRACHTIG. WEEF- EN BORDUURKUNST 1920-1970

Tentoonstelling in Museum De Wieger te Deurne

t/m 1 december 2024

Museum De Wieger staat tot december 2024 in het teken van weef- en borduurkunst. Uitgangspunt voor de tentoonstelling is *Dieu Avertit*, een wandkleed van Adya van Rees dat vroeger in de eetkamer van De Wieger hing. Het kleed zit nu in de collectie van het TextielMuseum, maar komt voor de duur van de tentoonstelling 'thuis'! Verder zijn tapijten, kleden en ontwerpen te zien die een beeld geven van een halve eeuw weef- en borduurkunst, vaak gerelateerd aan De Wieger, van onder meer Bart van der Leck, Moissey Kogan, Willem van Konijnenburg, Hans Bayens, Pieter Wiegiersma, Maud Muller Massis, Maria van Elk en Anna Verwey. Bij de tentoonstelling wordt een activiteitenprogramma samengesteld met lezingen en workshops.

In 1923 maakte huisarts Hendrik Wiegiersma kennis met Adya en Otto van Rees. Het echtpaar woonde tijdelijk in Deurne, waar ze bijkwamen van een zwaar treinongeval. De ontmoeting was zeer bepalend voor Wiegiersma: het zette hem tot schilderen aan en zijn huis werd een ontmoetingsplek voor kunstenaars. Adya en Otto waren graag geziene gasten in De Wieger. Beide kunstenaars maakten werk in opdracht voor de Wiegiersma's; Otto diverse schilderijen en Adya het wandkleed *Dieu Avertit* (1929). Op oude foto's is nog te zien hoe het werk achter de eettafel

hangt. In 1910 maakte Otto een prachtig verstild portret van de bordurende Adya. De Wieger heeft dit schilderij vorig jaar aan kunnen kopen. Het is vanaf 25 mei voor het eerst op zaal te zien.

Niet voor niets lieten Hendrik en Nel Wiegersma een geborduurd wandkleed ontwerpen. Dankzij de populariteit van de Engelse Arts & Crafts Movement en later het Duitse Bauhaus en in Nederland De Stijl, beleefde de textielkunst een herwaardering. Borduurwerk was lang weggezet als een hobby voor dames uit de gegoede klasse, maar nu zag men hernieuwd de artistieke waarde van dit veelzijdige medium in. De talentvolle Adya zorgde er wel voor dat haar werk niet in de hoek van de 'huisvlijt' terecht kwam. Ze ontwierp een modern, hoekig tafereel en koos voor een groot formaat. Met een breedte van 234 centimeter en een hoogte van 190 centimeter heeft het kleed een monumentale uitstraling. Naast dit werk is een 'Sint Lucas' door Adya te zien. Ze maakte het kleed voor haar zoon Luc. Het werd onlangs aan De Wieger geschonken en dankbaar aanvaard, want er is maar weinig borduurwerk van Adya bewaard gebleven.

Adya was niet de enige textielkunstenaar die dicht bij de familie Wiegersma stond. Ook familie-vriend Moissey Kogan maakte verschillende borduurwerken. In de tentoonstelling zijn enkele geabstraheerde naakten en religieuze voorstellingen van zijn hand te zien. Binnen de familie zelf werd ook geborduurd en geknoopt. Zowel Pieter als Friso Wiegersma, twee van de vijf zoons van Nel en Hendrik Wiegersma, maakten wandkleden. Enkele van deze kleden zijn onderdeel van de tentoonstelling. Van Hans Bayens, een vriend van Pieter Wiegersma, is een kleed uit de jaren 50 te zien. Bayens maakte slechts enkele kleden; zijn bekendheid ontleent hij aan zijn schilder- en beeldhouwwerk. Dat dit kleed zo goed bewaard is gebleven en straks te zien in De Wieger, is een unicum. En tot slot de Deurnese Willi Martinali. Van hem heeft De Wieger meerdere werken in collectie. Hij begon als schilder, maar ontpopte zich min of meer per toeval tot een begaafd naaldkunstenaar.

Het verhaal van deze kunstenaars uit de kring rond De Wieger wordt aangevuld met dat van tijdgenoten. Samen geeft dit een beeld van de veelzijdigheid en artistieke van de weef- en borduurkunst in de periode 1920 tot 1970. Zo is een ontwerp van Bart van der Leek te zien en een abstract kleed van De Stijl-gerelateerde kunstenaar Hans Polak dat hij in de jaren twintig ontwierp voor Metz & Co. Van Anna Maria Blaupot ten Cate, Janna Doebele-Visser en Anna Verwey is abstract werk uit latere jaren te zien. Van onder meer Dick Elffers, Maria van Elk en Maud Muller-Massis wordt kleurrijk en soms ook geappliqueerd werk getoond. Bijzonder is het kleed dat Ernestine van der Linden-'t Hooft maakte van het buitenverblijf van de familie Van Dam Van Isselt. Ernestine was bevriend met Lucie van Dam van Isselt, van wie De Wieger werk in collectie heeft.

Willi Martinali was een begrip in Deurne. Met zijn exotische looks en bohemien levensstijl maakte hij de tongen los. Menigeen vond Willi een vreemde vogel en tegelijk vond hij veel bijval, mede door de 'bordeurschool' die rond hem ontstond. Zowel in Deurne als Helmond kwamen vrouwen bijeen om onder leiding van de kunstenaar te borduren. Hij zorgde voor de ontwerpen, de vrouwen voor de uitvoering. Dit resulteerde in grote hoeveelheid hoogstaande werken in een naïeve, soms Cobra-achtige stijl. Dit fenomeen is zo bijzonder en de kwaliteit van het werk zo hoog, dat De Wieger hier een aparte tentoonstelling aan wijdt. Deze vindt van 18 augustus t/m 1 december plaats in De Ateliers van De Wieger.

DÉJÀ VU

Ontdek de veranderende stad door de lens van Erik Klein Wolterink
Tentoonstelling in de hal van het Stadsarchief te Amsterdam
t/m 29 september 2024

Déjà vu belicht het werk van fotograaf Erik Klein Wolterink. Hij brengt de veranderende stad in beeld door een plek op een archieffoto opnieuw vast te leggen.

Met zijn beeldcolumn in *Het Parool* bereikt Klein Wolterink wekelijks zo'n 100.000 lezers, waarbij hij hen een kijkje geeft in de geschiedenis van de stad. De fotograaf doorkruist de stad op zoek naar unieke beelden en de verhalen erachter. Uit de archieven kiest hij foto's die verrassen en de nieuwsgierigheid prikkelen. Geijkte foto's of clichébeelden van de stad laat hij links liggen. De combinatie van oude en nieuwe foto's nodigt uit tot het ontdekken van verschillen en overeenkomsten, waardoor de veranderingen in Amsterdam zichtbaar worden. Klein Wolterink's project toont de ontwikkeling van de stad, maar ook de rijke geschiedenis van de stadsfotografie. De tentoonstelling laat je voortaan met een andere blik door de stad bewegen en brengt het archief tot leven.

Déjà vu gaat over plek en tijd. Een plek in en om de stad wordt vastgelegd, gebaseerd op een momentopname uit het verleden. Ontdek bijvoorbeeld de kortste snelweg van Nederland, vroeger een drukke autoweg op het Museumplein. Of neem het Diemerpark: nu een gebied om vogels en planten te ontdekken, maar ooit een vuilstortplaats die de biodiversiteit van de omgeving ernstig bedreigde. Amsterdam blijft zichzelf vernieuwen, met nieuwe gebouwen en verdwijnende structuren, evoluerende groene ruimtes en talloze verhalen om te ontdekken - als je maar goed kijkt.

Erik Klein Wolterink (1965) is autonoom documentair fotograaf en gevestigd in Amsterdam. Hij studeerde in 2007 af aan kunstacademie Sint Joost, richting fotografie. In 2011 exposeerde hij in het Stadsarchief met zijn serie *Kitchen Portraits*. Zijn fotomontages gaven een blik in de keukenkastjes van Amsterdammers met diverse culturele achtergronden.

TIJDTABEL MET VERMELDING VAN INFO IN UITGELICHT 163 augustus 2024

Einddatum

UITGELICHT ! No 146 maart 2023

De Arbeider Hildo Krop Museum Steenwijk 2023-2024

UITGELICHT ! No 153 oktober 2023

Geer Steyn Mus. Beelden aan Zee Scheveningen permanent

UITGELICHT ! No 154 november 2023

Michel de Klerk Museum Het Schip Amsterdam 01 sept.2024

UITGELICHT ! No 155 december 2023

Sustainable Ceramics Keramiekmuseum Leeuwarden 03 nov. 2024

UITGELICHT ! No 156 januari 2024

Vondsten uit Fort Vechten Rijksmuseum van Oudheden Leiden 31 okt. 2024

UITGELICHT ! No 157 februari 2024

Gebr. Van Strij 250 jr Pictura Dordrechts Museum Dordrecht 01 sept.2024

Poppenhuizen van De Ranitz Haags Hist. Museum 's-Gravenhage 01 sept.2024

UITGELICHT ! No 158 maart 2024

Hans Arp Mus. Beelden aan Zee Scheveningen 15 dec. 2024

Kunstbeschouwingen Dordrechts Museum Dordrecht ** 4 x **

Oude en nieuwe liefdes Museum De Fundatie Zwolle 31 dec. 2024

De Haagse School Kunstmuseum Den Haag 01 sept. 2024

Matthew Wong/Van Gogh Van Gogh Museum Amsterdam 01 sept. 2024

Door de bomen het bos Kröller-Müller Museum Otterlo 15 sept. 2024

Het echte verhaal ? Huis van het Boek Den Haag 01 sept. 2024

In the mist of it all De Pont Museum Tilburg 18 aug. 2024

Wilhelm Sasnal Stedelijk Museum Amsterdam 01 sept. 2024

UITGELICHT ! No 159 april 2024

De olieverven van Pieck Anton Pieck Museum Hattem **

De wolf en de zeven geitjes Anton Pieck Museum Hattem **

Per Abramsen Mus. Beelden aan Zee Scheveningen 08 sept. 2024

Kunst op drift Bonnefantenmuseum Maastricht 03 nov. 2024

Kunst voor de kost Dordrechts Museum Dordrecht 08 sept. 2024

Christine & Jan van Zeegen Drents Museum Assen 15 sept. 2024

The art of drag Frans Hals Museum Haarlem 13 okt. 2024

Bert Loerakker Kunsthal Gem.Museum Helmond 29 sept. 2024

Sylvie Fleury Kunsthal Rotterdam 08 sept. 2024

100 x Lucebert Stedelijk Museum Alkmaar 01 sept. 2024

Michael Tedia Stedelijk Museum Alkmaar 01 sept. 2024

Ikona / Heilige Vrouwen Ikonenmuseum Kampen 29 sept. 2024

Meidenpracht/Vrouwenkracht Stedelijk Museum Kampen 15 sept. 2024

Alison Jackson	Museum a/h Vrijthof Maastricht	** 2024
Pioniers in keramiek	Museum Prinsenhof Delft	08 sept. 2024
Limburg in de Romeinse tijd	Rijksmuseum van Oudheden Leiden	25 aug. 2024
Paestum	Rijksmuseum van Oudheden Leiden	25 aug. 2024
Fiep op wielen	Nat. Rijtuigmuseum Nienoord Leek	** sept. 2024
De kunst van het delen	Museum v. Bommel v.Dam Venlo 0	4 aug. 2024

UITGELICHT ! No 160 mei 2024

Isaac Julien	Bonnefantenmuseum Maastricht	18 aug. 2024
Pierre Verger	COBRA Museum Amstelveen	06 okt. 2024
Diana Blok	COBRA Museum Amstelveen	06 okt. 2024
Peter Buggenhout	Kunstmuseum 's-Gravenhage	24 nov. 2024
No more heroes	Gemeentemuseum Helmond	15 sept. 2024
De rug van de zee	Museum Kranenburgh Bergen (NH)	03 nov. 2024
Jan Roeland	Museum Kranenburgh Bergen (NH)	03 nov. 2024
Kees Stoop	Rijksmuseum Twenthe Enschede	01 sept. 2024
“Schilderbeest” Breitner	Singer Museum Laren (NH)	08 sept. 2024
Geert Mul	Stedelijk Museum Schiedam	15 sept. 2024
Panorama	Teylers Museum Haarlem	18 aug. 2024
Electro	Design Museum 's-Hertogenbosch	25 aug. 2024
Drogen met design	Textielmuseum Tilburg	12 jan. 2025
Baksteenexpressie	De Dageraad Amsterdam	17 nov. 2024
Vispoorten	Noord-Veluws Museum Nunspeet	08 sept. 2024
Sjoerd Buisman	Verweij Museum Haarlem	13 okt. 2024
Levi van Veluw	Singer Museum Laren (NH)	25 aug. 2024
Porseleinkoorts	Princessehof Leeuwarden	01 sept. 2024
Marijn van Kreijl	De Pont Museum Tilburg	18 aug. 2024

UITGELICHT ! No 161 juni 2024

Opa Jan/Marius van Dokkum	Anton Pieck Museum Hattem	**
Collection Max Vorst	Mus. Beelden aan Zee Scheveningen	08 sept. 2024
Verhaald - Verbeeld	Museum Belvédère Heerenveen	22 sept. 2024
Herbert Nouwens	Museum Belvédère Heerenveen	22 sept. 2024
Margorzata Mirga-Tas	Bonnefantenmuseum Maastricht	16 febr. 2025
Christendom en slavernij	Museum Catharijneconvent Utrecht	22 sept. 2024
Kuijer/Rietveld vv	Centraal Museum Utrecht	18 aug. 2024
True Colors	Kunstmuseum 's-Gravenhage	29 sept. 2024
2024 De Oude Kerk 100 jaar	Katwijk's Museum Katwijk (ZH)	31 dec. 2024
Richard Avedon	Kunsthof Rotterdam	06 okt. 2024
Hete vuren	Museum Gouda	15 sept. 2024
Stanley Brouwn	Stedelijk Museum Amsterdam	10 sept. 2024
Jan Kettelarij	MTVP Museum Domburg	10 nov. 2024
Beeld in beweging	Het Depot Wageningen	22 sept. 2024
Dinie Boogaart	Stadsmuseum Harderwijk	08 sept. 2024
Hommage aan Mondriaan	Villa Mondriaan Winterswijk	03 nov. 2024
La vibration des couleurs	Villa Mondriaan Winterswijk	03 nov. 2024

Gedrukt in Zutphen	Stedelijk Museum Zutphen	15 sept. 2024
Anton L. Koster	Museum De Zwarte Tulp Lisse	08 sept. 2024
Door de bomen	Fraeylemaborg Slochteren	22 sept. 2024
De lusten van Engelbrecht	Stedelijk Museum Breda	25 aug. 2024
Naar levend model	Edams Museum Edam	09 mrt 2025
Kunst uit Suriname	Stedelijk Museum Vianen	24 nov. 2024
Borek Sipek	Nationaal Glasmuseum Leerdam	01 sept. 2024
10 schilders vd Veluwezoom	Museum Veluwezoom Doorwerth	01 sept. 2024
AI in architectuur	ABC Architectuurcentrum Haarlem	08 sept. 2024
Ron Mueck	Museum Voorlinden Wassenaar	17 nov. 2024
Affiches uit Zwitserland	Design Museum Dedel	** okt. 2024

UITGELICHT ! No 162 juli 2024

Soils	Van Abbe Museum Eindhoven	24 nov. 2024
Voerman Senior	Voerman Stadsmuseum Hattem	31 okt. 2024
Wietse van den Noort	Voerman Stadsmuseum Hattem	31 okt. 2024
Dream On	Bonnefantenmuseum Maastricht	16 febr. 2025
Maps of the new world	Bonnefantenmuseum Maastricht	08 dec. 2024
Mode* chapeau	Centraal Museum Utrecht	29 sept. 2024
Spuiten en Stikken	Centraal Museum Utrecht	08 sept. 2024
Marcel Broodthaers	Museum Jan Cunen Oss	27 okt. 2024
Dacia Drents	Museum Assen	26 jan. 2025
De stad en het water	Museum Flehite Amersfoort	10 nov. 2024
Michael Raedecker	Kunstmuseum 's-Gravenhage	11 aug. 2024
Good Earth India	Kunstmuseum 's-Gravenhage	03 nov. 2024
Herman Gordijn	Kunstmuseum 's-Gravenhage	25 aug. 2024
Vilma Henkelman	Kunstmuseum 's-Gravenhage	03 nov. 2024
Specific Objects	Kunstmuseum 's-Gravenhage	03 nov. 2024
Bert Loerakker	Kunsthof Helmond	29 sept. 2024
Daily Encounters	Kunsthof Helmond	29 sept. 2024
Draken en Demonen	Groninger Museum Groningen	02 mrt 2025
Redders op Zee	Katwijk's Museum Katwijk (ZH)	25 aug. 2024
Hetty Huisman Baselines	Kröller-Müller Museum Otterlo	08 sept. 2024
Klaas Gubbels	Museum Arnhem Arnhem	18 aug. 2024
Naar eigen hand	Museum Arnhem Arnhem	18 aug. 2024
Museum of Memory	Museum Arnhem Arnhem	18 aug. 2024
Na regen komt neonlicht	Museum Arnhem Arnhem	18 aug. 2024
Breekbare Weelde	Museum Arnhem Arnhem	08 sept. 2024
Edele kunst	Veenkoloniaal Museum Veendam	22 sept. 2024
Ode a/d veenkoloniale vrouw	Veenkoloniaal Museum Veendam	29 sept. 2024
Gedrukt in Zutphen	Stedelijk Museum Zutphen	15 sept. 2024
Verborgen achter muren	Museum Krona Uden	15 sept. 2024
Nieuw wit	Tiendschuur Tegelen	08 dec. 2024
Petra Boshart	Het Depot Wageningen	26 jan. 2025
Anneke Kaai	Museum Sjoel Elburg	31 aug. 2024
Aan 't water	Museum More Gorssel	08 sept. 2024

UITGELICHT ! No 163 augustus 2024

Gone Astray	CODA Museum Apeldoorn	22 sept. 2024
Kandinsky	H'Art Museum Amsterdam	10 nov. 2024
Guido Geelen	Kröller-Müller Museum Otterlo	01 sept. 2024
Philip Vermeulen	Rijksmuseum Twenthe Enschede	05 jan. 2024
De Olifant	Museum Het Valkhof Nijmegen	30 mrt 2024
Henk Helmantel	Slot Zeist	25 aug. 2024
Slaap !	KAdE Amersfoort	24 aug. 2024 t/m 05 jan. 2025
Licked by the waves	Museum More Gorssel	06 okt. 2024
Leonetto Cappiello	Steendrukmuseum Valkenswaard	10 nov. 2024
Rembrandt de fotograaf	Westfries Museum Hoorn	03 nov. 2024
De lusten van Engelbrecht	Stedelijk Museum Breda	25 aug. 2024
Verwey en Maskers	Verwey Museum Haarlem	03 nov. 2024
Rembrandt & de wereld	Rembrandthuis Amsterdam	13 okt. 2024
Rien Poortvliet	Noord-Veluws Museum Nunspeet	08 dec. 2024
Edele kunst	Veenkoloniaal Museum Veendam	22 sept. 2024
Ode a/d veenkoloniale vrouw	Veenkoloniaal Museum Veendam	29 sept. 2024
Robin de Puy	Museum Henriette Polak Zutphen	08 sept. 2024
Heyboer in Den IJp	Purmerends Museum Purmerend	31 dec. 2024
Foto's van Nico Koster	Purmerends Museum Purmerend	27 okt. 2024
Harmen Brethouwer	Museum Kranenburgh Bergen (NH)	03 nov. 2024
Lee Ufan	Rijksmuseum Amsterdam	27 okt. 2024
Stop - Motion	Rijksmuseum Amsterdam	01 sept. 2024
Point of view	Rijksmuseum Amsterdam	01 sept. 2024
Philip Vermeulen	Rijksmuseum Twenthe Enschede	05 jan. 2025
Hans Bayens	Museum De Wieg Deurne	01 dec. 2024
Draadkrachtig	Museum De Wieg Deurne	01 dec. 2024
Déjà vu Erik Klein Wolterink	Stadsarchief Amsterdam	29 sept. 2024